

Korpus Ochrony Pogranicza

<https://kop.ipn.gov.pl/kop/multimed/materialy-audio/relacje-i-wspomnienia/8506,Jan-Lewandowski.html>
2022-05-20, 05:27

Jan Lewandowski

"Okruchy pamięci. Wspomnienia i relacje byłych żołnierzy Korpusu Ochrony Pogranicza"

Wydawca: Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn 2015

Lektor: Krzysztof Magierski

Mastering: GMIK Studio Grzegorz Herliczek

Jan Lewandowski, s. Antoniego i Janiny z d. Kobylińskiej,
ur. 27.05.1916 r. Włocławek, we wrześniu 1939 r. obrona
Warszawy

Wspomnienia

W 1931 r. ukończyłem Szkołę Powszechną we Włocławku. W 1932 r. kontynuowałem Szkołę Zawodową. W 1937 r. zostałem powołany do służby wojskowej w Pułku Saperów w Toruniu. W 1938 r. po przeszkoleniu zostałem skierowany do Samodzielnej Kompanii Saperów Ochrony Pogranicza w Starej Wilejce. D-ca kpt. Teodor Engel. W roku 1939 zostałem przeniesiony do 7-go Batalionu Pancernego w Grodnie na kurs kierowców. Po kursie wróciłem do macierzystej jednostki w Starej Wilejce. W 1939 r. Kompania Saperów KOP-u została przeniesiona do Warszawy celem jej obrony. W czasie działań wojennych 1939 r. dostałem się do niewoli z której zbiegłem i wróciłem do domu do Włocławka. W czasie okupacji byłem przymusowo zatrudniony przy budowie mostu na Wiśle. W roku 1942 byłem aresztowany za sabotowanie pracy i siedziałem do 1943 r., kiedy zostałem zwolniony. W roku 1945 po wycofaniu się Niemców z Włocławka zostałem powołany do I Armii Wojska Polskiego do 23 p. 6 DP. Brałem udział w walkach z Niemcami do zakończenia wojny. Po zakończeniu wojny dalej pełniłem służbę w wojsku. W 1948 r. zostałem aresztowany i sądzony za potknięcie polityczne i zwolniony ze służby wojskowej. Następnie pracowałem jako kierownik MPK, następnie w Z-dach Metalowych i w F.S.M. w Bielsku-Białej. W 1979 r. przeszedłem na emeryturę. Do tej pory pracuję społecznie w Stowarzyszeniu Polskich Kombatantów.

Odręczny czytelny podpis

J. Lewandowski

Lewandowski Jan Bielsko-Biała dn. 24.10.1994 r.

Spółeczny Zespół Upamiętniania Tradycji Korpusu Ochrony Pogranicza
im. gen. Henryka Minkiewicza-Odrowąża

Pismo Wasze otrzymałem pod nr. OK-1111 z dnia 17.10.1994 r. i jednocześnie odpowiadam na wymienione wymogi zawarte w tym piśmie:

W roku 1937 zostałem powołany do odbycia zasadniczej Służby Wojskowej do 8-go pułku saperów w Toruniu. W czerwcu 1938 r. po odbyciu podstawowego szkolenia zostałem przeniesiony do Samodzielnej Kompanii Saperów Korpusu Ochrony Pogranicza w Starej Wilejce woj. wileńskie, której d-cą był kpt. Teodor Engel. W styczniu 1939 r. zostałem odkomenderowany na kurs kierowców samochodowych do 7-go Batalionu Broni Panczernej w Grodnie. Po ukończeniu tego kursu zostałem przeniesiony z powrotem do macierzystej jednostki Kompanii Saperów w Starej Wilejce. W lipcu 1939 r. na podstawie odpowiedniego rozkazu kompania nasza została przemieszczona transportem w rejon koncentracji do Zgierza koło Warszawy i zostaliśmy zakwaterowani w fortach Bema i Kilińskiego. Po wybuchu wojny w 1939 r., a jeszcze wcześniej po wykonaniu odpowiednich prac inżynieryjno-saperskich kompania nasza została włączona do obrony Warszawy. Szefem grupowania był ppłk Filipowski zam. w Warszawie.

W czasie działań bojowych w obronie Warszawy byłem ranny w głowę. Po zakończeniu działań bojowych i kapitulacji Warszawy w dniu 2-go października 1939 r. dostałem się do niewoli niemieckiej. W dniu 15-go listopada korzystając z dogodnej sytuacji, jaka się nadarzyła uciekłem z niewoli i powróciłem w rodzinne strony, do Włocławka. Po powrocie zostałem przymusowo zwerbowany do pracy przy budowie mostu na Wiśle we Włocławku. Wiosną 1942 r. za udzielenie pomocy niejakiemu Stanisławowi Balaon i odstąpieniu mu swojej Kenkarty co zostało wykryte, zostałem aresztowany i przebywałem w więzieniu śledczym we Włocławku, a potem w Radogoszczy i w Sieradzu pod obostrzonym rygorem. Natomiast Stanisław Balaon został skazany na karę śmierci. Ponieważ w czasie śledztwa nic mi nie mogli udowodnić, wyrokiem sądu z dnia 21 marca 1943 r. zostałem zwolniony z zaliczeniem dotychczasowego pobytu w więzieniu. Po powrocie z więzienia zostałem znowu przymusowo zatrudniony do pracy w Zakładach Samochodowych „Szmit”. W pracy pomagali mi koledzy, ponieważ po więzieniu byłem bardzo wyczerpany i miałem wodę w boku.

Po wyzwoleniu Włocławka w 1945 r. zostałem powołany do służby wojskowej i wcielony do 23 pal-u 6 Pomorskiej Dywizji Piechoty. W ramach tego pułku przeszedłem szlak bojowy, w przełamaniu Wału Pomorskiego, zdobywaniu Kołobrzegu, forsowanie Odry kończące działania bojowe na rzece Łabie. W czasie działań wojennych byłem kierowcą i moim zadaniem było dowożenie amunicji na stanowiska ogniowe, a także innego sprzętu. Po zakończeniu działań wojennych nasza jednostka przez pewien czas przebywała na terenie Niemiec, a w 1945 r. wróciliśmy do kraju i jednostka została rozlokowana w Bielsku-Białej.

Obecnie jestem kombatantem w Kole im. gen Kustronia w Bielsku-Białej. Poprzednio pracowałem w Zarządzie Koła w Komisji odznaczeń i wniosków innych wykonywałem prace społecznych dla dobra Koła jak chodzeniu ze Sztandarem na pogrzeby członków Koła i inne uroczystości. Obecnie jestem inwalidą 1-szej grupy i ze względu na zły stan zdrowia muszę mieć opiekuna przy odbywaniu dalszych podróży. Pod względem wojskowym podlegam pod WKU Cieszyn ul. Błogocka 9 kod. 43-400. Jednocześnie w załączeniu przesyłam:

obicie na kxero książeczki wojskowej gdzie są wszelkie dane awansów i nr. rozkazów.

odbitki legitymacji odznaczeniowych gdzie są wszelkie potrzebne dane odnośnie podstawy odznaczeń.

Na tym kończę z przesłaniem kombatanckiego pozdrowienia.

Jan Lewandowski

Życiorys

Urodziłem się dnia 27 maja 1916 roku we Włocławku jako syn Antoniego i Janiny z/d Kobylińska. W roku 1931 ukończyłem szkołę podstawową we Włocławku, a następnie kontynuowałem naukę do 1933 roku w dwuletniej szkole zawodowej we Włocławku. W okresie nauki należałem do Harcerstwa Polskiego, a następnie do Związku Strzeleckiego. W roku 1937 zostałem powołany do zasadniczej służby wojskowej i wcielony do 8 pułku saperów w Toruniu. W październiku 1938 roku po odbyciu podstawowego szkolenia zostałem przeniesiony do samodzielnej kompanii saperów Korpusu Ochrony Pogranicza w Starej Wilejce, której dowódcą był kpt. Teodor Engel.

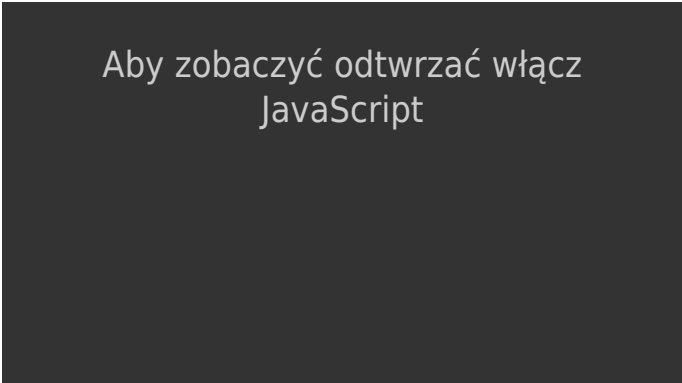
W styczniu 1939 r. zostałem odkomenderowany na kurs kierowców do 7 batalionu broni pancernej w Grodnie i po jego ukończeniu wróciłem do macierzystej jednostki. W lipcu 1939 roku kompania wyjeżdżała w wyznaczony rejon koncentracji do Zgierza k/Warszawy i zostaje zakwaterowany w fortach Bema i Kilińskiego. Po wykonaniu prac inżyniersko-saperskich kompania zostaje włączona do obrony Warszawy. Szefem zgrupowania saperów ppłk Filipowski zamieszkały wraz z rodziną w Warszawie przy ul. Ceglowskiej 34, na tej samej ulicy mieszkał także kpt. Engel. W czasie działań bojowych w obronie Warszawy byłem ranny w głowę. Po zakończeniu działań bojowych i kapitulacji Warszawy w dniu 2 października 1939 roku dostałem się do niewoli niemieckiej, z której w dniu [...] października 1939 roku zbiegłem, wracając do Włocławka.

Po powrocie zostałem przymusowo zwerbowany do pracy przy budowie mostu na Wiśle. Wiosną 1942 roku przybył do mnie kolega Stanisław Balaon prosząc o ukrycie go przed władzami niemieckimi. Po tygodniu kiedy wymieniony opuszczał mój dom dałem mu swoją kenkartę, co po ujęciu wymienionego doprowadziło do aresztowania mojej osoby. Dnia 21 marca 1943 roku zapadł wypadek w mojej sprawie i z zaliczeniem pobytu w więzieniu zostałem zwolniony. W roku 1945 po wyzwoleniu rejonu i miasta Włocławka zostałem powołany do służby wojskowej i wcielony do 23 PAL 6 DP. W ramach tej jednostki uczestniczyłem w forsowaniu Wału Pomorskiego, zdobyciu Kołobrzegu, forsowaniu Odry

kończąc działania na Łabie, gdzie w dniach 3-4 maja 1945 roku oddziały 23 PAL 6 DP spotkały jednostki amerykańskie. Nasza jednostka przez dłuższy czas przebywała na terenie Niemiec, a do kraju wróciła w lipcu 1945 roku.

W lecie 1947 roku będąc już żonaty zostałem powołany do przewożenia plonów zbieranych przez wojsko w Bieszczadach. Do garnizonu w Bielsku-Białej powróciłem dopiero w połowie grudnia 1947 roku. Pełniąc służbę awansowałem do stopnia ogniomistrza i pełniąc szereg odpowiedzialnych funkcji w służbie samochodowej 23 PAL 6 DP w roku 1948 zostałem szefem kursów samochodowych dla wszystkich jednostek 6 Pomorskiej Dywizji Piechoty. Po zwolnieniu ze służby podjąłem pracę zawodową.

Jan Lewandowski

Aby zobaczyć odtworzyć włącz
JavaScript

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)